

JADERNÉ ZBRANĚ A JEJICH ÚČINKY

Armas nucleares e seus efeitos.

Comissão permanente de Encontro nacional de trabalhadores científicos
sobre armas nucleares. Lisboa 1983.

Pozoruhodná publikace velkého autorského kolektivu, která je projevem občanské iniciativy skupiny pokrokových portugalských vědců, je sestavena na základě textů, připravených

pro Národní shromáždění vědeckých pracovníků o jaderných zbraních, konané 29. června 1982 v Lisabonu.

Kniha o 256 stranách, která je soudobým

přehledem jaderných zbraní a jejich účinků a apeluje na odpovědnost vědců v zabránění jaderné válce, je rozdělena do čtyř hlavních částí.

První, z přírodovědného a technického hlediska nejcennější část, do níž přispěli zvláště F. G. Carvalho a A. F. Carvalho, shrnuje fyzikální principy funkce a účinku jednotlivých typů jaderných zbraní a druhů jaderných výbuchů s rozбором jejich ničivých faktorů. Pojednává o soudobých arzenálech jaderných a raketojaderných zbraní a konečně rozebírá biologické účinky a způsoby ochrany proti ionizujícímu záření.

Druhá, neméně zajímavě pojatá část, na níž se podíleli především J. P. Correia, M. R. S. Grade a M. T. O. Lemos, je aktuálním rozбором účinků jaderných explozí na lidské bytosti a životní prostředí člověka.

Třetí část, do níž autorsky přispěli hlavně D. Neto, D. de Vries, M. Murteira a C. Moreira, má více společenskovo-ethické zaměření. Dotýká se vědy a jejích etických hodnot v prevenci jaderné války, psychických účinků jaderného

úderu, psychosociálních a ekonomických důsledků závodů ve zbrojení a konečně problémů výchovy k míru.

Čtvrtá část, opírající se zvláště o statě, jejichž autory jsou R. N. Rosa a D. Dellinger, ukazuje na společenskou odpovědnost vědeckých pracovníků a na vztah portugalské veřejnosti k jaderným zbraním. Uzavírá ji komuniké o závěrech Národního shromáždění vědeckých pracovníků a deklarace — výzva k vědeckým pracovníkům, na tomto shromáždění přijatá.

Kniha je uzavřena sedmi dodatky, v nichž jsou in extenso otištěny některé významné dokumenty angažovaného boje vědeckých pracovníků proti jaderné válce, mezi nimi Výzva Světové federace vědeckých pracovníků, Výzva II. kongresu lékařů proti jaderné válce aj.

Publikace je pro svoji značnou informační hodnotu a společenskou angažovanost příkladným edičním činem, na němž se významně podílela portugalská národní organizace Světové federace vědeckých pracovníků.

Prof. Ing. Jiří Matoušek, DrSc.